

Manifest Jeugdbeschermingsorganisaties

**Betere bescherming van
kinderen en gezinnen
vraagt om een
fundamentele verandering**

Betere bescherming van kinderen en gezinnen vraagt om een fundamentele verandering

De manier waarop de kind- en gezinsbescherming in Nederland is georganiseerd, kan zo niet langer. Kinderen en gezinnen hebben onvoldoende vertrouwen in jeugdbescherming. Het huidige stelsel is failliet. Het moet anders, én het moet beter.

Als fundament voor deze vernieuwing is een heldere, gedeelde én gedragen koers nodig op wat we het kind gunnen. Vertrekpunt voor deze koers is het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind (IVRK), opgesteld door de Verenigde Naties. Dit verdrag borgt het recht van kinderen op bescherming tegen mishandeling en geweld, en recht op een veilig en gezond leven. Dat moet het uitgangspunt zijn voor iedere keuze die op dat gebied wordt gemaakt.

In de discussie over het Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming wordt momenteel alleen gesproken over de "ontwikkelrichting"¹, een volgende, ingrijpende stelselwijziging. De ontwikkelrichting focust voornamelijk op structuren die voort lijken te komen uit bestuurlijke compromissen. Hiermee zien we geen lerend vermogen van fouten uit eerdere stelselwijzigingen. Ook worden de gezamenlijke uitgangspunten over het Toekomstscenario, opgesteld vanuit kinderen en gezinnen, verlaten.

De huidige ontwikkelrichting is niet gebaseerd op het IVRK en er wordt geen nieuw fundament gelegd onder een stevige jeugd- en gezinsbescherming van de toekomst. Kinderen en gezinnen die te maken hebben met huiselijk geweld en kindermishandeling komen geen stap verder.

Het pleidooi

Dit manifest is een dringende oproep aan de Rijksoverheid en de politiek: **stop met de huidige ontwikkelrichting.**

Een veelgehoord argument om voor de ontwikkelrichting te kiezen is dat het een goede stap in de goede richting is en dat 'iets' doen beter is dan 'niets'. Dit bestrijden wij. Deze stap zorgt er namelijk voor dat we jaren gaan werken aan een nieuw stelsel/nieuwe wetgeving waarbij we nu al weten dat dit niet bijdraagt aan de hulp en bescherming van kinderen en gezinnen. Onze oproep is daarom, laat de rechten en de behoeften van het kind en gezin leidend zijn in de nieuwe aanpak. Consequenties voor de huidige jeugdbeschermingsorganisaties gaan we niet uit de weg.

Uiteraard blijven we in de periode totdat er nieuwe wetgeving is aan de slag met het verder verbeteren van onze hulp aan kinderen en gezinnen. Dit doen we door professionals de juiste handvatten, scholing en ruimte voor reflectie te bieden. Daarnaast blijven we volop investeren in de samenwerking met de sterke lokale teams, onze partners in zorg en uiteraard de gezinnen zelf. Dat is echter niet voldoende.

¹ De ontwikkelrichting gaat uit van een samenvoeging van Veilig Thuis, Gecertificeerde Instellingen, en een gedeelte van de Raad voor de Kinderbescherming in Regionale Veiligheidsteams. Het gaat uit van decentrale aansturing, waarbij er 25 organisaties komen en een splitsing tussen jeugdbescherming en jeugdreclassering. Voor meer informatie: Voortgangsbrief Jeugd | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl.

De jeugdbeschermingsorganisaties pleiten daarom voor een fundamentele herbezinning. We moeten terug naar de inhoud. En dat doen we op basis van drie cruciale uitgangspunten die ontbreken in de huidige ontwikkelrichting en die hieronder nader worden toegelicht:

01 Hulp naar het kind en gezin, niet het kind naar de hulp

Problemen van kinderen staan niet op zichzelf, maar hangen samen met bredere uitdagingen binnen het gezin. Hulp, steun en begeleiding moeten naar het dagelijks leven van het kind en het gezin worden gebracht. Zodat kinderen in hun eigen omgeving blijven wonen.

De volgende vertrekpunten zijn essentieel:

- De zorg voor het gezin bestaat uit 1 team vaste professionals bijvoorbeeld vanuit jeugd- hulp, volwassenenzorg, bestaanszekerheid, reclassering, onderwijs en de strafrechtketen;
- Deze professionals hebben mandaat om te ondersteunen en indien nodig door te pakken op alle relevante levensdomeinen: van schulden en huisvesting tot zorg en onderwijs;
- Daarvoor is een nieuw juridisch, gezinsgericht kader nodig.

02 Een overheid waar je op kunt rekenen

Vertrouwen van burgers in de overheid is essentieel. Betere rechtsbescherming en rechtsgelijkheid wordt geborgd door betrouwbaarheid, voorspelbaarheid en begrijpelijkheid.

Uniformiteit met op hoofdlijnen dezelfde regels en procedures creëert overzicht en transparantie.

De volgende vertrekpunten zijn essentieel:

- Kinderen en gezinnen horen tijdig passende hulp te ontvangen. Als deze hulp er niet is mag de overheid niet ingrijpen;
- Duidelijkheid in de wet: heldere afspraken over wie waarvoor verantwoordelijk is waarbij de rechter beoordeelt of overheidsingrijpen daadwerkelijk nodig en gerechtvaardigd is.

03 Zorg en het strafrechtelijk kader zijn onderdeel van kind- en gezinsbescherming

Strafbare feiten dragen bij aan onveiligheid in thuissituaties. Delict gedrag, zowel vanuit de ouder als vanuit het kind is veelal symptoomgedrag van onderliggende problemen. Daarom is verbinding met het strafrechtelijk kader (forensische zorg) essentieel. Het gaat over gezinnen met dezelfde problematiek. De (mogelijkheid tot verplichte) inzet van volwassenenzorg voor ouders is noodzakelijk om veiligheid in gezinnen duurzaam te herstellen. Pedagogische kennis en vaardigheden zijn onmisbaar in zowel jeugdbescherming als jeugdreclassering.

De volgende vertrekpunten zijn essentieel:

- Als een ouder of een kind in aanraking komt met de politie of justitie, verdienen zij gezins- gerichte en integrale zorg;
- Jeugdbescherming, Jeugdreclassering en zorg zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden.

Concluderend

Wij staan achter de inhoudelijke principes van het Toekomstscenario en zien dat fundamenteel andere wetgeving nodig is. De stelselwijziging zoals geschetst in de ontwikkelrichting is echter niet het antwoord. Het is niet integraal, niet gezinsgericht en doet geen recht aan de kinderen en gezinnen. We sporen aan om de ontwikkelrichting-trein stil te zetten. Dit manifest is daartoe een eerste oproep. De huidige politieke realiteit maakt het mogelijk om op dit belangrijke thema de juiste keus te maken.

Als de ontwikkelrichting van tafel is, kunnen we samen met onze partners bouwen aan een stevig fundament dat wél de hierboven beschreven uitgangspunten volgt en de rechten en behoeften van het kind vooraan zet. Ontbreekt deze invulling zoals nu het geval is, dan werken wij als jeugdbeschermingsorganisaties niet mee aan de verdere invulling van de huidige ontwikkelrichting.

We roepen de Tweede Kamer in het debat op 19 juni a.s. op om op krachtige wijze politiek afstand te nemen van deze ontwikkelrichting. Stop dit compromis. Maak inhoudelijke keuzes. Daar willen we graag bij helpen. **Begin vanuit de inhoud, want met de huidige ontwikkelrichting verbetert er voor kinderen en gezinnen niets.**

Namens de gecertificeerde instellingen

Partners voor Jeugd

